

CAPITOLUL III

CRONOLOGIE

Moto: De la moartea tatii – Onisifor Ghibu – unicul meu țel a fost acela de a face dovada, că scrierile sale și cu enormul material rămas în manuscris (n-a mai putut publica nimic, din toamna anului 1944 până la moarte) că etichetările făcute cu rea-credință de către adversarii personali erau nemeritate, că el a fost un mare patriot fără a fi niciodată șovin (acuză principală care i-a fost adusă), că multe din scrierile sale, în special cele privitoare la educație, au o valoare eternă și trebuie reconsiderate.

(Octavian Ghibu)

1990

Am ales acest moto ca cel mai bun argument în afirmația că vrednicul fiu al lui Onisifor Ghibu și-a îndeplinit cu destoinicie misiunea de suflet. Odată cu renașterea națională în Basarabia, știind că destinul tatălui său a fost strâns legat de această parte ruptă din trupul țării, a fost preocupat ca aici să i se înveșnicească faptele, cu atribuirea numelui Onisifor Ghibu unor instituții și străzi, dar în mod special unei biblioteci, în care să se păstreze o parte din moștenirea lui culturală. Chiar înainte de a participa și a lua cuvântul la Marea Adunare Națională din 1991, Octavian Ghibu este în contact cu mai multe persoane oficiale din Chișinău în vederea posibilității de a deschide o bibliotecă și un centru cultural, care să poarte numele tatălui său. Într-o scrisoare adresată ministrului Culturii și Cultelor Ion Ungureanu din 12 noiembrie 1990, Octavian Ghibu menționează, între altele: *voi fi bucuros să vizitez cu acest prilej și viitorul sediu al Bibliotecii „Onisifor Ghibu“, aflată în curs de organizare la Chișinău*¹.

Însă anume alegerea sediului a fost o chestiune de loc ușoară, care s-a târăgănat mai mult timp, dar a fost permanent în atenția lui Octavian Ghibu până la rezolvarea cu succes a acesteia. Localul pentru Bibliotecă se va fi acorda în anul viitor.

¹ Ghibu, Octavian.O, (2003), *In memoriam*, Editura Semne, București. Scrisoarea nr. 106, p. 253.

1991

La 19 iulie, între Ministerul Culturii și Cultelor din Republica Moldova și Ministerul Culturii din România, este semnat Protocolul de colaborare, care, printre altele, prevede contribuția părții române la îmbogățirea fondurilor de carte românească în bibliotecile din Republica Moldova și dorința de a se înființa o bibliotecă publică de carte românească la Chișinău.

* * *

La 26 iulie, Viorel Nicolae Oproiu, primarul general al Municipiului București, solicită Guvernului României, prin adresarea nr. 32949, abilitatea de a fonda o bibliotecă de carte românească, în care se menționează că inițiativa a fost determinată de faptul că „cetățenii Chișinăului și ai Republicii Moldova resimt o acută lipsă de cărți românești cu grafie latină. Numărul acestor materiale aflate în instituțiile specializate moldovenești reprezintă un procent infinit de mic de 2-3% față de necesar“ (vezi anexa nr. 1).

* * *

La 2 septembrie, Petre Roman, prim-ministru al Guvernului României, emite Hotărârea nr. 5/4221, prin care Primăria Municipiului București este abilitată, ca prin subdiviziunile sale – Inspectoratul Municipal pentru Cultură și Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“ – să organizeze „o bibliotecă publică la Chișinău prin donații succesive de: mobilier tehnic specific bibliotecilor, cărți, periodice și alte materiale grafice și audiovizuale“, pentru prima etapă fiind „selectate și organizate biblioteconomic 20 000 de volume“ pentru a fi „imediat expediate la Chișinău“. Fondul urmează a fi completat pe parcursul colaborării până la 100 000 de unități.

* * *

La 2 septembrie are loc semnarea Protocolului „încheiat între Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“ din București, România și Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu“ din Chișinău, Republica Moldova, în legătură cu înfrățirea celor două instituții în scopul înființării unei biblioteci publice românești la Chișinău, realizării unor schimburi reciproce de specialiști, de publicații, presă și organizarea de programe culturale comune“. Chiar din pct. 1 se specifică: În Municipiul Chișinău din Republica Moldova va lua ființă în anul 1991 Biblioteca Publică „Onisifor Ghibu“, organizată de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu“ în colaborare cu Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“ din București. Instituția este menită să faciliteze accesul întregii

populații din Chișinău la valorile culturale românești prin intermediul cărților, ziarelor, revistelor și al altor documente grafice, audiovizuale, în limba română și cu alfabet latin. În pct. 7 al Protocolului se precizează că „prelucrarea biblioteconomică, organizarea, clasificarea, sistemul de cataloage se va realiza în conformitate cu normele tehnice de organizare, clasificare și catalogare, aplicate în bibliotecile publice din România“ (vezi anexa nr. 2).

* * *

Octavian Ghibu continuă să fie preocupat de viitorul local al Bibliotecii „Onisifor Ghibu“. În acest sens la 6 septembrie se adresează consilierului ministerial Tudor Braga¹ și direct ministrului Culturii și Cultelor Ion Ungureanu² pentru a afla dacă *problema sediului pentru Biblioteca și Centrul cultural românesc „O. Ghibu“ a fost rezolvată în sensul propunerii făcute de Primăria Chișinăului, pentru a se putea trece la punerea lor în acțiune.*

* * *

În toamna acestui an se face dotarea cu mobilier a Bibliotecii „Onisifor Ghibu“, care se aduce de la București. Tot din capitala României se aduc primele loturi de cărți, ediții periodice și materiale audiovizuale. Se formează și se instruește viitorul colectiv de lucrători ai Bibliotecii „Onisifor Ghibu“. Prin ordinul nr. 42 al directorului general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu“ Lidia Kulikovski, cu începere de la 1 septembrie 1991, pe post de șefă a Bibliotecii „Onisifor Ghibu“ este numită Romela Osoianu. Pregătirea se desfășoară într-un local provizoriu.

* * *

Primăria Municipiului Chișinău, de comun acord cu Ministerul Culturii și Cultelor al RM, la solicitarea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu“, oferă spațiu pentru Biblioteca Publică „Onisifor Ghibu“ în Palatul Republicii pe adresa: str. Nicolae Iorga nr. 21. În acest scop, ministrul Culturii și Cultelor al RM Ion Ungureanu emite Ordinul nr. 250 din 19.11.91.

Aici au fost amenajate două săli: de lectură și împrumut, dotate ulterior cu toate cele necesare. În fiecare din acestea este prezent patronul spiritual al bibliotecii – Onisifor Ghibu: un bust de bronz, realizat de Radu Aftenie și un basorelief, tot în bronz, autor Gheorghe Adoc.

Fondul de carte se organizează la cel mai modern nivel conform sistemului internațional, care ulterior va fi preluat și de celelalte biblioteci din

¹ Ghibu, Octavian.O, (2003), *In memoriam*, Editura Semne, București. Scrisoarea nr. 12, p. 83.

² Ghibu, Octavian.O, (2003), *In memoriam*, Editura Semne, București. Scrisoarea nr. 110, p. 258.

cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu“. Cu această ocazie de la Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“ din București vine o echipă specializată de bibliotecari în frunte cu directorul acesteia Gheorghe Buluță întru ajutor și colaborare. Instituția se pregătește intens de deschiderea festivă.

1992

Pentru inaugurarea Bibliotecii „Onisifor Ghibu“ a fost aleasă o dată de mare semnificație pentru Neamul românesc – 15 ianuarie, ziua de naștere a Luceafărului poeziei române Mihai Eminescu. Se pare că întreaga suflare românească din Municipiul Chișinău și oaspeți de pretutindeni s-au adunat la deschiderea Bibliotecii. Panglica inaugurală a fost tăiată de Ion Ungureanu, ministrul Culturii și Cultelor al Republicii Moldova, ing. Mihai Ghibu, fiul lui Onosifor Ghibu și Nicolae Costin, primarul Municipiului Chișinău. Moderatorul festivității, același ministru al Culturii și Cultelor, după ce a rostit un amplu mesaj de felicitare, a oferit cuvântul în continuare subsecretarului Ministerului Culturii al României Ion Vartic, primarului Municipiului Chișinău Nicolae Costin, viceprimarului Bucureștilor, arh. Sorin Gabrea, consilierului cultural al Inspectoratului pentru Cultură al Municipiului București Paul Caravia, consilierului teritorial al Ministerului Culturii al României Florin Rotaru, șefului Departamentului Cultură al Primăriei Municipiului Chișinău Iulian Filip, directorului Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu“ din București Gheorghe Buluță, directoarei Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu“ Lidia Kulikovski, președintei Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, totodată directoarea Bibliotecii Republicane pentru Copii „Ion Creangă“ Claudia Balaban, ing. Mihai Ghibu, fiul cel mai mic al marelui cărturar Onisifor Ghibu, scriitorului basarabean Vasile Vasilache, redactorului-șef al Editurii Eminescu, poetului Mircea Ciobanu, criticului literar, directorului revistei „Luceafărul“ Laurențiu Ulici.

Astfel, în capitala Republicii Moldova este fondată prima bibliotecă de carte exclusiv românească, de la bun început ea având un rol primordial, dacă ținem cont de marele deficit de literatură în limba română în grafie latină, nu doar în Chișinău, dar mai ales în localitățile rurale.

În această perioadă instituțiile de învățământ din Republica Moldova trec de la scrierea în grafia chirilică la cea latină. Cozile în sala de lectură, și mai ales la sala de împrumut, sunt interminabile, grație faptului că solicitanții doar aici își pot satisface doleanțele de lectură în limba română.

La momentul deschiderii, Biblioteca „Onisifor Ghibu“ dispunea de 35 de mii de unități bibliografice, iar personalul era alcătuit din șapte bibliotecari.

Mijloacele de informare mass-media acordă un spațiu extins acestui eveniment de amploare (vezi capitolul VIII *Biblioteca în mass-media*)

* * *

Perioada următoare este dedicată elaborării primului Statut al Bibliotecii, Regulamentelor de funcționare și de ordine internă cu ajutorul colegilor de la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu“ și de la Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“. În virtutea relațiilor de colaborare instituția nou-creată este *copilul* ambelor biblioteci. În conformitate cu prevederile regulamentare biblioteconomice sunt întocmite programul de activitate în curs și planul de perspectivă.

* * *

Se fac pregătiri pentru omagierea lui Onisifor Ghibu. Lui Octavian Ghibu i se propune să invite din țară un număr de participanți pentru o sesiune de comunicări. El se adresează academicianului Haralabie Corbu de la AȘM la 2 aprilie, căruia îi mărturisește: *nu vă ascund că aș fi bucuros dacă ați onora această manifestare cu prezența D-voastră activă*¹.

Prima festivitate de sărbătorire a aniversării zilei de naștere a patronului spiritual al Bibliotecii – Onisifor Ghibu, are loc la 31 mai, la care, pe lângă numerosul public chișinăuian, participă și oaspeți din România.

Ulterior aceste omagieri vor purta genericul Zilele Onisifor Ghibu.

* * *

Se formează echipa deplină a Bibliotecii „Onisifor Ghibu“, alcătuită din zece persoane. În legătură cu plecarea Romelei Osoianu la alt serviciu, prin Ordinul nr. 44 al directorului general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu“, Lidia Kulikovski, bibliotecara Saida Oanța este numită să suplinească funcția de director al Bibliotecii „Onisifor Ghibu“.

1993

Biblioteca devine tot mai atractivă pentru cititori, dar și pentru publicul dornic de manifestări culturale, care se organizează aici cu regularitate în conformitate cu un program variat.

* * *

¹ Ghibu, Octavian.O, (2003), *In memoriam*, Editura Semne, București. Scrisoarea nr. 16, p. 91.

Colecția Bibliotecii „Onisifor Ghibu“ se îmbogățește pe an ce trece, în mare parte datorită relațiilor și programului de colaborare cu Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“ din București, dar și a donațiilor făcute de personalități ale culturii românești. Colecțiile Bibliotecii însumează cifra de 45 000 de documente, dintre care 41 000 de cărți, 3 587 de ziare și reviste, și 750 de discuri.

* * *

Se creează sistemul informațional-bibliografic și cel de cataloage și fișiere. Este instituit fondul de cărți cu autografe din partea autorilor. Numărul cititorilor este în continuă creștere și atinge cifra de 5 040 către sfârșitul anului.

* * *

Împreună cu Fundația Soros-Moldova, cu sprijinul financiar al acesteia, este inițiat și derulat un Proiect de dezvoltare a colecțiilor Bibliotecii „Onisifor Ghibu“.

* * *

La 29-31 mai se desfășoară prima ediție a Zilelor Onisifor Ghibu, manifestări ample, care vor avea loc în fiecare an, diversificându-se tematica și antrenându-se în participare tot mai multe personalități ale literaturii, istoriei, culturii, științei și artelor din întreg spațiul românesc. Prima ediție a Zilelor Onisifor Ghibu este consacrată aniversării a 110-a de la nașterea lui Onisifor Ghibu, această fiind și subiectul sesiunii științifice, care a avut loc la Academia de Științe a Moldovei. Au susținut comunicări: acad. Antonie Plămădeală, acad. Haralambie Corbu, acad. Andrei Eșanu, prof. dr. D. Micu, prof. dr. D. Preda, prof. dr. Ion Stanciu, prof. dr. Crișan Mircioiu, dr. T. Cibotaru, cercetătorul I. Colesnic ș.a. În cadrul manifestării a luat cuvântul și prof. Octavian Ghibu, fiul cel mare al omagiatului. Aria geografică a fost destul de extinsă – de la participanți din Chișinău, la cei din Sibiu, București, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Arad.

* * *

La 1 septembrie este inaugurat Salonul Muzical, care, neîntrerupt, va fi condus de Artista Poporului Maria Mocanu, cercetătoare la AȘM, interpretă de muzică populară și folk.

* * *

Prin Ordinul nr. 19 al directorului general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu“ Lidia Kulikovski din 04.06.1993 Elena Vulpe este numită director al Bibliotecii, care a activat anterior în calitate de șef-oficiu.

* * *

În perioada 20-22 septembrie, Biblioteca „Onisifor Ghibu“, în colaborare cu Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu“ din Chișinău și Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“ din București, organizează colocviul intitulat „Biblioteca Publică în serviciile comunității“. Cu acest prilej au susținut comunicări L. Kulikovski, E. Vulpe, S. Șpitalnic, T. Costiuc din Chișinău și Gh. Buluță, V. Dumitrescu, V. Bob din București.

* * *

În paralel cu manifestările culturale calendaristice se inaugurează diverse cenecluri și cluburi pe interese. Bunăoară, parlamentarul, redactorul-șef al revistei „Natura“, președintele Mișcării Ecologice din Moldova, Alecu Reniță, împreună cu ecologistul Andrei Dumbrăveanu, inaugurează ceneclul „Ave Natura“.

* * *

Biblioteca stabilește o colaborare strânsă cu Asociația „Salvați copiii“, aflată cu sediul în Palatul Republicii. Împreună acestea organizează manifestări culturale și de caritate.

* * *

În premieră absolută în Republica Moldova, în sala de lectură a Bibliotecii „Onisifor Ghibu“, rulează filmul regizorului Lucian Pintilie – „Reconstituirea“, peliculă interzisă de regimul totalitar din România, dar care s-a bucurat nu numai de mare succes la public, dar și de premii la numeroase festivaluri internaționale.

* * *

Seri de creație, completate de expoziții de carte și documente, au fost dedicate scriitorilor Mihai Eminescu, Barbu Delavrancea, Lucian Blaga, George Topârceanu, Nichita Stănescu.

Un număr considerabil de admiratori a întrunit discuția despre personalitatea lui Petre Țuțea.

În cadrul unei manifestări culturale cu genericul „N. Bălcescu – nume aureolat de legendă în cartea de aur a istoriei poporului român“ a fost omagiată personalitatea marelui scriitor, istoric și om politic. Acțiunea s-a aliniat perfect la festivitățile consacrate Zilei de 1 Decembrie.

Cu acest prilej au vorbit cu însuflețire cercetătorul P. Popescu-Godan (București), cercetătorul N. Cibotaru (Chișinău), ziaristul M. Vicol (București), poetul V. Matei (Chișinău), actorul M. Bădicheanu (Chișinău).

Evenimentul a fost întregit de un spectacol muzical susținut de formația „Busuioc“ (conduc. T. Darie) și compozitorul I. Andronic.

Toți cei prezenți au primit în dar câte o carte intitulată „Cântecele care ne-au însoțit istoria“.

1994

Din startul anului are loc lansarea ciclului de conferințe „Panteon basarabean“, care își propune valorificarea și repunerea în lumină a vieții și operei unor creatori basarabeni de seamă, acoperiți pe nedrept de uitare. Ciclul este patronat de cercetătorul și scriitorul Iurie Colesnic, autorul seriei de volume „Basarabia necunoscută“, cu participarea mai multor cercetători, istorici și critici literari: V. Malanețchi, L. Ciobanu, I. Conțescu, E. Istrati, Gh. Palade, P. Balmuș ș.a. Au fost prezentați Gh. Bezviconi, frații Bogos, P. Gore, L. Donici, C. Stere, S. Grossu, I. Pelivan, A. David, Al. Cristea, profesorii și discipolii Liceului Eparhial din Chișinău.

* * *

La 14-15 ianuarie, la invitația personală a directoarei Elena Vulpe, eminentul poet, parlamentar și profesor Ioan Alexandru susține o conferință cu tema „Ce este omul“, prezentată în nenumărate țări ale lumii, inclusiv în fața conducerii Armatei SUA, care se referă la istoria biblică a primilor oameni. Întâlnirea a întrunit un public numeros și select. Poetul a mai recitat și o serie de poeme (imnuri). La încheierea vizitei a donat Bibliotecii un mic lot de cărți personale cu dedicații și mai multe exemplare ale Sfintei Scripturi, tipărite la București sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Ioan Alexandru a mai rostit un cuvânt aparte – rugăciune întru încurajarea și salvarea patriotului martir Ilie Ilașcu, întemnițat de separatiștii transnistreni.

La întâlnirea de neuitat cu distinsul cărturar au luat cuvântul scriitorii Aureliu Busuioc, Vasile Levițchi, Gheorghe Vodă, Valeriu Matei, Valentin Mândăcanu, Ion Hadârcă.

Evenimentul a fost completat de expoziția de carte „Lumină lină, logos sfânt“.

* * *

Aniversarea nașterii Poetului-nepereche, Mihai Eminescu, a prilejuit o serie de manifestări devenite deja tradiționale: o expoziție de cărți, documente și fotografii „Eminescu poet național“, un vernisaj de pictură „Fascinația imaginii eminesciene“, un recital muzical-poetic, care a adunat numeroși iubitori ai creației eminesciene, în special scriitori, profesori liceeni și studenți. Cititorii și vizitatorii Bibliotecii au mai putut admira lucrările pictorului Mihai Mireanu și viziona filmul „Mihai Eminescu“.

* * *

Cu ocazia sărbătorilor de primăvară – Mărțișorul și Ziua Internațională a Femeii, a fost organizată manifestarea cu genericul „Sărut, femeie, mâna ta“ (Gr.Vieru), însoțită de expoziția de floristică a pictoriței Valentina Brâncoveanu. Recitalul muzical-poetic pe versuri de Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Dumitru Matcovschi ș.a., a prilejuit numerosului public clipe de înaltă revelație sufletească.

* * *

Cenaclul „Familia“, organizat în acest an, dedicat Anului Internațional al Familiei, s-a bucurat de o simpatie deosebită în rândul participanților. Cele cinci ședințe a întrunit un public surprinzător de numeros, în cadrul cărora au fost prezentate familii și dinastii ale unor personalități ale culturii și vieții publice din Capitala Republicii Moldova.

* * *

În colaborare cu Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“ din București, Biblioteca Națională din Chișinău și Academia de Științe a Moldovei, între 14-17 iunie, s-a desfășurat ciclul de activități științifico-culturale „Zilele Eminescu. Valori bibliofile“, ce a reunit și Zilele Onisifor Ghibu, care au debutat cu un colocviu științific „Onisifor Ghibu – 111 ani de la naștere“, cu participarea lui Octavian Ghibu, dar și a unor remarcabile personalități din Arad, Bârlad, București.

În cadrul Cenaclului „Mihai Eminescu“, condus de poetul Ion Hadârcă, s-a desfășurat serata cultural-artistică „Un basarabean cu sufletul – Onisifor Ghibu“. În prezența unui public format din oameni de cultură și artă

basarabeni, precum și oaspeți din țară, a fost vizionat un film despre Onisifor și Veturia Ghibu, realizat la Televiziunea Română.

La Biblioteca Națională, în cadrul Salonului muzical, în moderarea muzicologului Ion Păcuraru, s-a realizat programul artistic „Eminesciana muzicală”, incluzând profilurile S. Drăgoi și L. Țurcanu, aniversarea – Paul Constantinescu – 85 și concertul susținut de interpreții S. Crăciun, I. Păcuraru, V. Doni, E. Rogut.

Un simpozion desfășurat la AȘM a marcat 175 de ani de la nașterea lui Al. Russo și N. Bălcescu și 150 de ani de la apariția revistei „Propășirea”. Au susținut comunicări savanții M. Cimpoi, M. Anghelescu, cercetătorii T. Cristei, P. Balmuș, V. Malanețchi, I. Varta ș.a.

La Biblioteca Națională a avut loc simpozionul „Valori bibliofile”, la care Octavian Ghibu a susținut comunicarea „Manuscrisele lui Picu Pătruț și locul lor în istoria culturii românești”, Iurie Colesnic – „Despre personalitatea lui A. Th. Ștefanelli”, Zamfira Mihail – „Manuscrisele basarabene în colecția Bibliotecii Academiei Române”.

Au dezbătut subiectul istoricii literari V. Ciocanu, C. Velculescu, Vl. Chiriac, A. Nestorescu, V. Pelin, V. Bâtcă, directorul Bibliotecii Naționale A. Rău, bibliotecarele V. Farmagiu, N. Negru, M. Iațlovschi, N. Matei.

Manifestările au beneficiat de suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

* * *

Cu ocazia Sărbătorii Limba Noastră cea Română de la 31 august a fost organizat un salon de carte, în cadrul căruia ambasadorul României la Chișinău Marian Enache a făcut o frumoasă donație de carte.

* * *

Mulți admiratori a atras serata de creație a interpretei Nina Țurcanu, prilejuită de lansarea discului „Îmi cânt dragostea și dorul”.

În cadrul Salonului muzical au mai avut loc întâlniri, medalioane, lansări de casete și discuri, în prim-planul cărora s-au aflat compozitori și interpreți, formații artistice, cum ar fi: Petre Teodorovici, Tudor Zgureanu, Maria Mocanu, Margareta Sârbu, Anatol Rudei, familia Mihai, Eliza și Radu Dolgan, Richi Ardezeanu, Inga Druță, corul „Renaissance”, ansamblurile „Busuioc moldovenesc” și „Noroc”.

* * *

Comemorarea poetului Ion Minulescu a avut loc la serata cu genericul „Nu sunt ce par a fi”, unde au vorbit despre creația minulesciană poezii Grigore

Vieru, Nicolae Dabija, Agnesa Roșca, Victor Teleucă, Gheorghe Vodă, Iulian Filip, cercetătorul Pavel Balmuș, precum și Gabriel Bacovia, fiul marelui poet George Bacovia. Gazdele au organizat o expoziție de cărți și documente despre Ion Minulescu, iar studenții Colegiului de Comerț și interpreta Margareta Sârbu au recitat și cântat versuri din creația omagiatului.

* * *

În luna noiembrie a fost reactivată ASTRA Basarabeană, prelungire prin timp a ASTREI, înființată în 1926 de către marele cărturar Onisifor Ghibu. La manifestarea inaugurală au participat scriitorii Grigore Vieru, Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Valeriu Matei, Ion Ciocanu, Andrei Strâmbeanu, Areta Moșu (președinta Dispărțământului ASTRA „Mihail Kogălniceanu“ de la Iași), Pavel Balmuș, Nina Josu (președinta ASTREI Basarabene), lingvistul Nicolae Mătcăș, părintele Petru Buburuz, istoricii Ion Buga și Ion Conțescu, profesorul Nicolae Pogolșa, atașatul cultural al Ambasadei României la Chișinău Ion Țăranu. Scopul pe care și l-a propus ASTRA Basarabeană constă în educația națională și menținerea unității spirituale a întregului spațiu românesc. Una dintre primele manifestări organizate a fost trimiterea, din diferite orașe ale României, de cărți și daruri de Crăciun pentru copiii basarabeni.

* * *

În scopul pregătirii profesionale și a schimbului de experiență au fost organizate mai multe acțiuni.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu“ a desfășurat o serie de colocvii, seminare și ateliere.

Un bibliotecar a frecventat cursuri specializate la Biblioteca Națională din Chișinău, doi bibliotecari au beneficiat de vizite de documentare la Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu“ din București și patru la Biblioteca din Bârlad.

Trei bibliotecari au participat la a 90-a Adunare Generală a ASTREI de la Sibiu. În cadrul sesiunii de comunicări directoarea Elena Vulpe a prezentat un scurt istoric al Bibliotecii „Onisifor Ghibu“.

* * *

Datorită Programului de susținere a activității bibliotecilor din Republica Moldova, promovat de Fundația Soros, Biblioteca a fost dotată cu un echipament de tehnică informațională modernă, extinzându-se astfel substanțial aria de servicii oferite cititorilor, numărul cărora în acest an este de 6 236.

Completarea colecțiilor s-a înfăptuit prin donații de cărți din producția editorială românească retrospectivă și curentă prin intermediul Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu” din București (1 579 de volume) și Fundației Soros-Moldova (398 de volume, în special dicționare și enciclopedii).

În acest an colecția Bibliotecii cuprinde 43 262 de documente, dintre care 40 213 de cărți și albume și 2 472 de ziare, reviste, discuri, broșuri. Indicele de circulație este de 3,2.

* * *

Performanțele obținute sunt umbrite de intensificarea avertismentelor de mutare a Bibliotecii în alt sediu. *Sabia lui Damocles* atârnă deasupra Bibliotecii „Onisifor Ghibu”. Octavian Ghibu se arată foarte îngrijorat de situație și se implică. Îi scrie directoarei Elena Vulpe la 2 august 1994: *Să nu cumva să acceptați mutarea bibliotecii, decât doar în cazul în care vi s-ar pune la dispoziție un local mai bun, mai încăpător, mai corespunzător și tot foarte central, și abia după foarte buna amenajare a lui. Vă rog să nu faceți concesii, pe care după aceea veți regreta*¹. Presa (de bună-credință) din România și Republica Moldova susține cauza bibliotecarilor de a nu fi strămutați (vezi, de exemplu „Biblioteca prigonită” din „România liberă” de la 23 iulie, „Incertitudine la „Onisifor Ghibu” din „Curierul de seară” de la 20 august). Lor li se alătură cu proteste și apeluri colegi bibliotecari de pe ambele maluri ale Prutului.

1995

La 1 ianuarie fondul de carte al Bibliotecii este de circa 43 mii volume, iar numărul de beneficiari de 7,2 mii persoane. Completarea se face din aceleași surse, ca și în anii precedenți: Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu” din București, Fundația Soros-Moldova, donații particulare.

* * *

Una din direcțiile noi de activitate ale instituției pentru acest an sunt parteneriatele. Biblioteca desfășoară cu mult succes relații strânse de colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, Academia de Studii Economice, liceele „Mircea Eliade”, „Prometeu”, „Gh. Asachi”, „G. Coșbuc” ș.a.

* * *

Pe parcursul anului bibliotecarii au efectuat o serie de investigații proprii, participând și la cele inițiate de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”.

¹ Ghibu, Octavian.O, (2003), *In memoriam*, Editura Semne, București. Scrisoarea nr. 124, p. 279.

În perioada martie-aprilie ei participă la sondajul „Ce citim, de ce citim, cât citim“ și organizează expres-sondajul „Lectura presei periodice“. Iată câteva informații interesante. Potrivit sondajelor, 91 % din cei chestionați aparțin categoriei de vârstă 16-25 ani, adică tinerilor (studenți – 75,6 %; elevi – 12,8 %). Cele mai apelante la serviciile Bibliotecii sunt domnișoarele și doamnele – 73,15 %, în mare avantaj față de bărbați, care au alcătuit doar 26,9 %. Respondenții s-au arătat pasionați în special de beletristică – 60,9%. Același procentaj revine și celor care fac lectură în fiecare zi. La Biblioteca „Onisifor Ghibu“ cele mai solicitate ziare sunt: „Dimineața“, „Totuși iubirea“, „Literatura și Arta“, „Țara“, „Flux“, „Săptămâna“. Mulți respondenți – 48,8 %, consideră numărul de 125 de titluri de publicații insuficient pentru satisfacerea doleanțelor de informare.

* * *

Suita de manifestări consacrate lui Mihai Eminescu s-a desfășurat sub egida cenaclului care-i poartă numele, creat odată cu fondarea Bibliotecii și moderat neîntrerupt de poetul Ion Hadârcă. S-a bucurat de aprecierea vizitatorilor expoziția „Eminescu – apărător al românilor de pretutindeni“, incluzând cărți, documente, referințe bibliografice. Vernisajul de pictură eminescian a cuprins exponate din colecțiile Muzeului Național de Arte Plastice, ilustrații cu subiecte din viața și creația lui Eminescu de Gh. Vrabie. Recitalul de versuri susținut de Gr. Vieru, I. Hadârcă, A. Suceveanu, V. Levițchi, Gh. Vodă și spectacolul muzical-poetic cu participarea artiștilor V. Zubcu-Codreanu (interpretul rolului *Eminescu* în filmul „Luceafărul“ de Emil Loteanu), Dumitru Fusu, cântăreața G.Voinovanu, ansamblului „Busuioc“, a fermecat publicul, neîncăpător în sala de lectură.

Tot în cadrul Cenaclului „Mihai Eminescu“ a mai avut loc medalionul „Pot să mai re-nviu...“, la care și-au dat concursul numeroși literați, actori, cadre didactice. În cadrul simpozionului au fost susținute următoarele comunicări: „Eminescu – poet al ființei“ de acad. M. Cimpoi, „Eminescu și tentativa pentru armonie“ de prof. univ. L. Bârlădeanu, „Eminescu – poet venit din știință“ de dr. I. Holban, „Eminescu și destinul nostru istoric“ de prof. univ. A. Popa. A urmat spectacolul muzical-poetic, în care s-au produs actorii P. Vutcarău, D. Fusu, N. Caranfil, M. Nazarchevici, M. Neamțu, folkista M. Mocanu.

* * *

Un alt medalion literar-muzical a fost consacrat Zilei îndrăgostiților (14 februarie), intitulat sugestiv „Sunt îndrăgostit. E un curcubeu deasupra

sufletului meu“ (N. Labiș), oaspete de onoare fiind poetul Grigore Vieru, data nașterii căruia coincide cu cea a îndrăgostiților, secundat de alte personalități marcante ale culturii naționale – N. Dabija, I. Hadârcă, V. Matei, A. Strâmbeanu, V. Mândâcanu, V. Levițchi, A. Suceveanu, A. Cupcea-Josu, A. Roșca, Vl. Beșleagă. Sala a fost împodobită cu lucrări plastice de Valentina Brâncoveanu.

* * *

În acest an a fost înființată Asociația ASTRA „Onisifor Ghibu“ din Orhei. La ședința de inaugurare, între alți participanți, au susținut comunicări Lidia Kulikovski, directoarea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu“, Nina Josu, președinta Asociației ASTRA Basarabeană, Elena Vulpe, directoarea Bibliotecii „Onisifor Ghibu“.

* * *

Un șir de manifestări comemorative au fost organizate în cadrul Zilelor Onisifor Ghibu.

În cadrul sesiunii științifice cu genericul „Onisifor Ghibu și Basarabia“ au fost prezentate peste 20 de referate și comunicări, avându-i ca autori pe istorici și literați de pe ambele maluri ale Prutului: acad. C. Bodea, prof. dr. P. Braga, dr. D. Preda, dr. M. Radu (București), E. Emandi (Iași), dr. Gh. Ploieșteanu (Târgu-Mureș), acad. Haralambie Corbu, prof. dr. A. Moșanu, lingvistul N. Mătcaș, poezii I. Hadârcă, N. Dabija, V. Matei (Chișinău).

Prezent la manifestare, dr. Octavian Ghibu a mulțumit participanților pentru omagierea părintelui său, oferind o consistentă donație de carte Bibliotecii. A fost prezentă, de asemenea, și scriitoarea Elena Vulpescu din București, întreținând un dialog viu cu cititorii.

Cu același prilej au fost lansate și o serie de cărți din colecția „Pagini despre Basarabia“, între care volumul lui Eugen Șt. Holban *Ostașii Moldovei*, au fost pregătite expozițiile de cărți și documente „Basarabia necunoscută“, „Onisifor Ghibu – un dascăl pentru eternitate“, au fost vizionate filmele „Onisifor Ghibu – o viață de lupte pe baricade“ și „Veturia Ghibu: am trăit pentru muzică“.

La o ședință a Cenaclului „Mihai Eminescu“ dedicat lui Onisifor Ghibu a fost prezentat un spectacol muzical-artistic cu participarea interpreților R. Dolgan, I. Druță, V. Buruiană, S. Popescu, actorilor D. Fusu, A. Moșanu, E. Pinteă.

Tot aici a avut loc lansarea cărții lui Onisifor Ghibu *Despre educație* și a nr. 3 al revistei „Limba Română“, consacrat greveii studenților din martie-aprilie

împotriva tentativelor de a elimina obiectele de studiu Limba Română, Literatura Română, Istoria Românilor din programele școlare. Pe marginea subiectului în discuție au vorbit Al. Bantș, redactorul-șef al revistei „Limba Română“, I. Gorea-Costin, directoarea Liceului „Mircea Eliade“, istoricii A. Petrencu, V. Ceremuș ș.a.

A fost inaugurată Asociația ASTRA din Hâncești.

Au fost lansate mai multe cărți noi de istorie, inclusiv: *Basarabia din nou la răscruce* de I. Pop, *Unirea Basarabiei și a Bucovinei cu România. 1917-1918. Documente* de V.P. Moisiuc și I. Calafeteanu. A mai fost lansat un număr special al suplimentului „Caiete de cultură“ al ziarului „Viața satului“, consacrat personalității, vieții și operei lui Onisifor Ghibu.

Au fost vizionate unele filme documentare despre Onisifor Ghibu și familia sa, s-a vernisat o expoziție de picturi noi ale V. Brâncoveanu.

* * *

Ca și în alți ani, la Bibliotecă au fost nelipsite și o parte din manifestări prilejuite de sărbători naționale și internaționale: „Călăuziți de înaltul ideal/ Sub a Unirii flamură eternă“ (24 ianuarie 1859, Unirea Principatelor Române); „Sărut, femeie, mâna ta...“ (Ziua Internațională a Femeii); „Eugène Ionesco – contestatarul mirajelor și extremismelor unui veac“ (Ziua Mondială a Teatrului); „Universul poetic blagian“ (Festivalul Internațional „Lucian Blaga“); „Unde ești copilărie...“ (Ziua Internațională a Copilului); „Unitate de limbă – unitate de Neam“ (31 august – Ziua Limbii Române); „O zi de purpură și aur...“ (1 Decembrie – Ziua Națională a României și a tuturor românilor) ș.a.

Cele mai multe manifestări, însoțite de expoziții, prezentări de carte, recitaluri literar-artistice, au fost desfășurate în cadrul Cenaclului „Mihai Eminescu“, patronat de poetul Ion Hadârcă.

* * *

La 13 martie a avut loc serata omagială „Îngânduratele porți ale sufletului“, consacrată aniversării a 60-a a poetului Liviu Damian, la care și-au dat concursul prof. dr. E. Botezatu și studenții domniei sale de la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă“, care au prezentat un recital muzical-poetic; scriitorii M. Cimpoi, N. Dabija, Vl. Beșleagă, V. Teleucă, I. Filip, A. Roșca ș.a.

* * *

Ilustrul om de cultură Ion Ungureanu a fost omagiat la 2 august în cadrul seratei „Ante (i)jubileu“ cu ocazia aniversării a 60-a. Despre viața și activitatea

domniei sale au vorbit M. Cimpoi, P. Soltan, I. Untilă, M. Gh. Cibotaru, N. Mățaș, I. Borșevici, V. Vasilache, Vl. Beșleagă, S. Vangheli, I. Ciocanu, A. Codru, I. Hadârcă, V. Apostol, V. Ciutac, M. Bădicheanu, P. Vutcarău, Gh. Urschi.

Ambele serate omagiale s-au distins prin nivelul estetic, eleganță și încărcătură emotivă, publicul venit de dragul acestor personalități fiind într-un număr record de mare.

* * *

În cadrul Salonului de Arte Frumoase au fost organizate vernisaje de pictură, grafică, expoziții personale ale plasticienilor Gh. Vrabie, I. Matei, G. Mardare, precum și din colecțiile Muzeului Național de Arte Plastice. La prezentarea lor au participat criticii de artă C. Ciobanu, C. Spânu, S. Bobernaga, L. Toma, S. Macovei ș.a.

* * *

Biblioteca a găzduit participanții la Masa rotundă cu tema „Cadrul legislativ și regulamentar de activitate bibliotecară“ din programul Congresului bibliotecarilor din Moldova, la care au avut loc discuții și dezbateri privind legislația și problemele instituțiilor bibliotecare.

Și în acest an bibliotecarii de la „Onisifor Ghibu“ au avut posibilitatea să-și perfecționeze cunoștințele profesionale la mai multe simpozioane, colocvii, seminare, organizate de BM „B.P. Hasdeu“, au beneficiat și de vizite de documentare la București, Sibiu, Constanța și în Ungaria.

* * *

Lucrătorii Bibliotecii au asigurat selecția bibliografiei pentru „Caiete de cultură“ – supliment al ziarului „Viața satului“, consacrate unor personalități ale culturii române: O. Ghibu, G. Bacovia, G. Enescu, C. Brâncuși, N. Labiș, N. Stănescu.

* * *

A văzut lumina tiparului volumul „Onisifor Ghibu. Unitatea României și cheștiunea Basarabiei: Studii și eseuri, prezentate cu prilejul „Zilelor O. Ghibu“, Chișinău, 1992-1995. Ediția, care include 40 de comunicări, este îngrijită de dr. D. Preda și a apărut la Editura Fiat Lux din București în acest an.

* * *

Biblioteca „Onisifor Ghibu“ s-a bucurat de o mediatizare largă atât în presa periodică – circa 50 de materiale, cât și în zecile de emisiuni la TV Națională, Radioul Național, alte posturi de radio și televiziune, precum și în șirul nesfârșit de informații de la agențiile de presă.

În ciuda imaginii atractive a Bibliotecii în comunitate, amenințările privind mutarea instituției se fac tot mai resimțite. Octavian Ghibu este la fel de preocupat de situația incertă ca și echipa de bibliotecari, sugerându-i directorului Elena Vulpe să se adreseze Președintelui Mircea Snegur¹.

1996

În anul acesta fondul de carte al Bibliotecii „Onisifor Ghibu“ a ajuns la cifra de 49,5 mii exemplare, crescând cu 5516 cărți și 188 de publicații periodice, iar numărul de beneficiari a crescut până la 9,6 mii, numărul de frecvențe a fost de peste 82 de mii, inclusiv – 44 de mii în sala de lectură și 38 de mii – în sala de împrumut. Indicele de circulație a fondului este de 4,4.

Pentru a afla preferințele cititorilor și a testa unele probleme stringente au fost desfășurate sondajele „Universitarii, cine sunt?“ și „Lectura presei locale“.

* * *

Biblioteca din nou este amenințată cu strămutarea. În ciuda contractului de arendă încheiat legal cu aprobarea viceministrului de stat N. Morgun, instituția este somată să părăsească sediul. Prim-ministrul Republicii Moldova Andrei Sangheli emite Dispoziția 33 din ianuarie 1996 în care se stipulează: *Ministerul Culturii va amplasa biblioteca „Onisifor Ghibu” în 4 încăperi cu suprafața de 460 metri pătrați în clădirea teatrului „A. Mateevici” de pe strada Sfatul Țării nr. 18. (vezi anexa nr. 3).*

Se reactivează lupta pentru menținerea spațiului de pe strada Nicolae Iorga 21. Din nou presa și bibliotecarii de pe ambele maluri ale Prutului protestează și sunt solidari cu angajații de la Biblioteca „Onisifor Ghibu“.

* * *

Sfidând aceste greutăți, echipa Bibliotecii desfășoară cu succes programul de activitate pe anul în curs.

În mod tradițional o gamă întreagă de manifestări culturale cu publicul au fost desfășurate în cadrul Cenaclului literar „Mihai Eminescu“. Dintre ele pot fi menționate:

– Aniversarea zilei de naștere a Poetului, la care au fost lansate volumele *Eminescu, apărător al românilor de pretutindeni* de T. Nedelcea, *Spre un nou*

¹ Ghibu, Octavian.O, (2003), *In memoriam*, Editura Semne, București. Scrisoarea nr. 129, p. 287.

Eminescu de M. Cimpoi, plachetele de versuri *Oul de piatră* de N. Dabija și *Eterna Danemarcă* de A. Suceveanu.

– Serata intitulată „Iubire! Tu cea ocrotită de dulcele luminii mirt“ cu participarea artiștilor N. Caranfil, M. Nazarchevici, compozitoarei D. Radu, interpretei M. Sârbu, poetului L. Botnaru, istoricului I. Conțescu, cercetătorului P. Balmuș, pictorului G. Sainciuc. Au fost lansate plachetele *Alte poeme de dragoste* de I. Ciocanu, *Minte-mă că mă iubești* de I. Proca, *Mărturisiri* de A. Sofroni.

– Un moment omagial aparte a fost dedicat aniversării a doi mari cântăreți ai dragostei – Marin Sorescu la 60 de ani și Grigore Vieru la 61 de ani.

– Ședința cu genericul „Dor de Eminescu“ a fost concepută sub forma unui medalion literar-artistic, consacrat aniversării 107-a de la trecerea în eternitate a Poetului. Scriitorul Ion Hadârcă a susținut comunicarea „Eminescu în ochii urmașilor“, iar prof. univ. A. Popa pe cea intitulată „Considerații eminesciene cu privire la istoria națională“. Tot în cadrul manifestării criticul Ion Ciocanu a prezentat volumul „Poezii“ de M. Eminescu, apărut la Editura Litera. Pictorul Gh. Vrabie s-a referit la imaginile eminesciene din arta plastică. Un recital de muzică și poezie a fost susținut de actori de la teatrele „Mihai Eminescu“, „Eugène Ionesco“ și „Luceafăul“. Cu acest prilej Ambasada României de la Chișinău a făcut o donație de carte.

– De Ziua Națională a României și a românilor de pretutindeni – 1 Decembrie, la Bibliotecă au fost invitați reprezentanții Ambasadei României la Chișinău M. Rujoi, M. Radu, R. Săndulescu, I. Țăranu, A. Costin, pentru a se întâlni cu cititorii. A avut loc lansarea cărților: *Ambasadorul Atlantidei* de I. Hadârcă, *Mărturisirea ortodoxă* de P. Movilă, *Monumenta Romania Vaticana* de D. Snagov, *Cercul încă nesfârșat* de V. Levițchi, ultimului făcându-i-se și un omagiu aparte la cei 75 de ani împliniți. Cei prezenți s-au familiarizat cu expoziția intitulată „Marea Unire în cărți și documente“, au admirat picturile lui Mihai Joimiru, vicepreședintele Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova. Alături de artiștii consacrați I. Druță, R. Ardezeanu, L. Burghilă, au mai evoluat grupul de muzică folk „Dragoste și Credință“, elevi de la Liceul de Muzică „Ciprian Porumbescu“, membri ai cenaclului „Clipa siderală“, condus de poeta Eugenia Bulat.

* * *

Ciclul de conferințe „Panteon basarabean“ din acest an, moderat de I. Colesnic, a fost susținut cu prelegeri și comunicări de I. Șpac, S. Palii, A. Crijanovschi, I. Roșca, A. Eremia, P. Bogatu, Ș. Secăreanu. Printre

personalitățile scoase din anonimat au fost Petru Movilă, Alexandru Plămădeală (autorul monumentalei opere sculpturale Ștefan cel Mare și Sfânt din Grădina Publică cu același nume), Leon T. Boga, Ștefan Ciobanu, Vasile Stroescu ș.a. Bibliotecarii au întocmit bibliografii, pliante, expoziții de carte, documente și materiale ilustrative.

* * *

Biblioteca „Onisifor Ghibu“ a lansat o nouă inițiativă – ciclul de prelegeri „Ora de română“, consacrat problemelor cultivării limbii române, moderat de ziaristul Vlad Pohilă și susținut de lingviști, profesori universitari, literați, între care: V. Mândăcanu, Al. Gromov, M. Radu, A. Cupcea-Josu, I. Coțescu, Al. Bantș, I. Melniciuc, Gh. Dodiță, N. Mătcăș, A. Crijanovschi ș.a. Prelegerile au generat discuții interesante, la care au fost antrenați liceeni, studenți, cadre didactice, zariști și scriitori. Ședințele, de regulă, au fost completate de expoziții de cărți de lingvistică și filologie, având generice ca „Limba – numele corect al limbii noastre“, „Unitate de limbă – unitate de Neam“, „Unitatea în timp și spațiu a limbii române“.

Ca și în anii precedenți, în cadrul Salonului muzical au avut loc seri comemorative, expoziții și concerte, dedicate unor personalități ai muzicii românești, precum sunt C. Porumbescu, G. Enescu, M. Tănase, M. Drăgan, Ion și Doina Aldea-Teodorovici, S. Vicoveanca. Au fost lansate albumuri muzicale ale lui V. Șeicaru, V. Socaciu, N. Alifantis. Interpreților cunoscuți de muzică populară și folk li s-au alăturat elevi de la Liceul de Muzică „Ciprian Porumbescu“ și studenți de la Institutul de Arte cu piese de mare succes din muzica clasică română și universală.

Salonul de Arte Frumoase, moderat de pictorul Gh. Oprea, a găzduit expozițiile pictorilor V. Mungiu, V. Joimiru, V. Brâncoveanu, ale Clubului „Diana“ de pe lângă Palatul Sindicatelor.

* * *

La Bibliotecă a fost creat un nou club – cel al vârstei de aur, președinta căruia a fost aleasă scriitoarea Argentina Cupcea-Josu. Ședințele tematice, însoțite de expoziții, lansări de carte, audieri de muzică populară și clasică, evocarea amintirilor au provocat profunde satisfacții participanților, înduioșându-i până la lacrimi. Permanenții Clubului au devenit lingvistul Valentin Mândăcanu cu soția, prof. univ. N. Pogolșa, dr. I. Melega, profesoarele N. Dănilă, S. Sava, pictorii G. Sainciuc, A. Oprea, M. Grati, traducătoarea E. Vatamanu.

* * *

La inițiativa tânărului Dan Vulpe, tineri cititori și prieteni ai Bibliotecii „Onisifor Ghibu“, au fondat „Country Club“, reunindu-se în fiecare zi de joi în dorința de a petrece interesant și util timpul liber, ascultând casete video și audio de la concerte internaționale, festivaluri de muzică folk, rock, country ș.a., făcând schimburi de opinii pe marginea celor vizionate. La ședințe sunt invitați tineri din SUA, Franța, România și alte țări, care-și fac studiile sau lucrează în Republica Moldova, pentru a se familiariza cu realitățile din aceste state.

* * *

La intersecția între muzică și poezie a fost spectacolul „Totuși, iubirea“, susținut de îndrăgitul poet tribun Adrian Păunescu și al grupului cu același nume, al cărui animator este.

Expoziția de cărți de autor, de reviste „Flacăra“ și „Totuși, iubirea“, precum și materiale despre cenaclurile omonime, au întregit atmosfera de suflet, care a dominat pe tot parcursul evenimentului cultural.

* * *

La 15 aprilie, în a doua zi a Sfințelor Sărbători de Paști, după o grea suferință de pe urma unei boli nemiloase, neobositul cititor al Bibliotecii „Onisifor Ghibu“ – Octavian Ghibu, a trecut la cele veșnice, fiind în continuare alături de părintele drag, înmormântat în cavoul familiei din cimitirul din Sibiu.

Directoarea Liceului „Mircea Eliade“, doamna Iuliana Gorea-Costin, a organizat transport pentru o parte din mulțimea de prieteni din Basarabia pentru plecarea în România la ceremoniile funerare de petrecere a lui Octavian Ghibu pe ultimul drum. La înmormântare au fost Elena Vulpe, directoarea Bibliotecii „Onisifor Ghibu“, Valeriu Saharneanu, președintele Uniunii Jurnaliștilor, actorul Andrei Vartic, scriitorul Andrei Strâmbeanu cu soția ș.a. Plecarea lui Octavian Ghibu la Domnul a lăsat multă durere în sufletele apropiaților și celor care l-au cunoscut.

* * *

La 16 aprilie a avut loc o Pastorală la Învierea Domnului pentru comemorarea regretatului Octavian Ghibu, care în zilele pascale a plecat în lumea celor drepți. Serviciul divin a fost oficiat de Sf. părinți Vasile Petrache și Petru Buburuz. O bogată expoziție de carte și documente a ilustrat viața și activitatea lui Octavian Ghibu, marea contribuție a acestui destoinic fiu și

continuator al operei lui Onisifor Ghibu la dezvoltarea bibliotecii ctitorite, și în genere a culturii române în spațiul dintre Prut și Nistru. Numeroase reviste și ziare din Republica Moldova și România publică materiale In memoriam Octavian Ghibu (vezi anexa nr. 4).

* * *

Între 15-18 mai a avut loc cea de-a IV-a ediție a Zilelor Onisifor Ghibu și prima la care s-a adăugat și numele lui Octavian Ghibu, astfel recunoscându-se o dată în plus rolul deosebit de mare pe care l-a avut familia Ghibu în destinul basarabenilor. În vastul program al Zilelor Ghibu s-au înscris următoarele manifestări:

- Sesiunea științifică „Basarabia în conștiința românilor“ (circa 25 de comunicări);
- Lansarea culegerii de eseuri și studii *O. Ghibu. Unitatea românească și cheștiunea Basarabiei*;
- Conferirea numelui Onisifor Ghibu Liceului Teoretic din Orhei;
- Sfințirea și inaugurarea ansamblului sculptural „Basarabia recunoscătoare“ – în memoria iluștrilor cărturari Onisifor și Octavian Ghibu (în fața Liceului „Onisifor Ghibu“ din Orhei, sculptură realizată prin contribuția Fundației Ghibu și a B. P. „Onisifor Ghibu“);
- Demonstrarea unor filme documentare despre dinastia de cărturari Ghibu;
- Prezentarea noilor donații de carte;
- Recitaluri poetice.

Printre participanți la această ediție a Zilelor Ghibu amintim de Constanța Ghibu, ing. Mihai Ghibu, Ambasadorul României la Chișinău Marian Enache, acad. Mihai Cimpoi, prof. dr. V. Moisuc, istoricii A. Petrencu, Al. Moșanu, dr. D. Preda, dr. I. Holban, I. Bulei, I. Șișcanu, I. Varta, scriitorii N. Dabija, V. Matei, M. Petrișor, I. Colesnic. Participanții la manifestare au efectuat o vizită la Orheiul Vechi.

* * *

La 14 noiembrie, Alianța Franceză din Moldova, în colaborare cu Biblioteca, la sediul acesteia, a organizat o întâlnire a oamenilor de cultură din Franța, reprezentată de criticul de artă Serge Fauchereau și de redactorul-șef al revistei pariziene „Missives“ Iolande Rasleu, cu scriitori și oameni de cultură din Republica Moldova. Schimbul de opinii al oaspeților a fost susținut de Larisa Turea, consilier al Ministerului Culturii, scriitorii V. Gârneț,

L. Bălteanu, N. Popa, I. Nechit, Em. Galaicu-Păun ș.a. Valentina Tăzlăuanu, redactorul-șef al revistei „Sud-Est“, a prezentat numărul special dedicat culturii franceze și a dăruit câte un exemplar tuturor participanților.

* * *

A devenit tradițională organizarea Zilelor de informație cu genericul: „Peisaj editorial românesc“ și „Alma Mater librorum“. Cu această ocazie s-au întocmit mai multe liste bibliografice tematice („Prezențe eminescene în B. P. «Onisifor Ghibu»“, „Datini, obiceiuri, tradiții la români“, „Formarea limbii și poporului român“, „Contribuția lui Onisifor Ghibu la dezvoltarea pedagogiei“, „Marea Unire în cărți și documente“ ș.a.). În ajutorul programelor de învățământ universitar au fost întocmite bibliografii la cerere („Curenți și tendințe în filozofia modernă și contemporană“, „Etnogeneza românilor“, „Concepțiile politice ale sec. XX“, „Metode și modele de marketing“, „Principiile fundamentale ale dreptului internațional contemporan“, „Fundamentele artei moderne“ ș.a.) De asemenea, au fost alcătuite liste bibliografice și bibliografii tematice pentru elevi și pentru adulți.

Biblioteca a continuat alcătuirea listelor bibliografice pentru „Caietele de cultură“, supliment al ziarului „Viața satului“ (despre E. Cioran, W. Shakespeare, V. Alecsandri, I.L. Caragiale). Ca și anii precedenți, au fost editate buletine informaționale despre noile achiziții.

Biblioteca a fost gazdă a colocviilor româno-americe de bibliografie, organizate de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, a seminarului „Sisteme automate de bibliotecă“, organizat de Fundația Soros-Moldova, iar în colaborare cu Direcția generală a învățământului preuniversitar, în cadrul reunirii metodice a bibliotecarilor școlari, a participat la desfășurarea seminarului „Informatizarea și computerizarea – un imperativ al timpului“. L. Kulikovski și E. Vulpe au ținut comunicări de cultură bibliografică în diferite licee din Republica Moldova.

Se impune a fi menționată și contribuția Bibliotecii la organizarea Festivalului muzical „Crizantema de argint“, care s-a desfășurat pe scena Palatului Republicii din Chișinău.

1997

La 1 ianuarie 1997 fondul de carte al B. P. „Onisifor Ghibu“ constituia peste 50 mii de volume, iar numărul beneficiarilor a depășit cifra de 10 000; numărul frecvențelor a fost de peste 87 000, toate acestea înregistrând o creștere constantă.

Manifestările culturale cu publicul au fost organizate, în linii mari, de cenaclurile și cluburile care funcționează de mai mulți ani în cadrul Bibliotecii (unele – de la fondare).

Astfel, ședințele cenaclului „M. Eminescu“, apreciate prin formula lor originală de interferență și dialog, precum și prin iscusința conducătorului ei – poetul Ion Hadârcă – au trecut sub semnul diversificării tematicii și atragerii unui public tot mai numeros.

* * *

„Eminesciana – 1997“ a adunat mulți prieteni ai verbului și muzicii în jurul „Arborelui Eminescu“ (A. David). Despre opera Luceafărului au vorbit: I. Hadârcă, L. Butnaru, V. Matei, N. Popa, P. Balmuș, L. Ciobanu ș.a.; a fost prezentat un recital muzical cu participarea interpreților I. Paulencu, L. Burghilă, M. Nazarchevici. Expoziția de carte eminesciană și de materiale tipărite despre opera poetului a avut genericul „Eminescu – remediu pentru ființă“. În cadrul festivităților eminesciene a avut loc și lansarea a două plachete noi de versuri: *Clarviziunea orbului* de Luminița Dumbrăveanu și *Cartea rece* de Irina Nechit. Alte lansări de carte din acest an, care au suscitât interesul publicului: volumele *Un timp fără nume* de Vasile Romanciuc și debutul literar al lui Călin Sobiețky-Mânăscuță, intitulat *Iubire și inchiziție*.

În cadrul momentului omagial „In memoriam“ scriitorii Vl. Beșleagă, A. Cupcea-Josu, A. Codru, criticii literari I. Ciobanu, A. Bantoș, folcloristul V. Cirimpei ș.a., au evocat personalitatea marcantă a criticului literar Vasile Coroban.

* * *

Ședința consacrată personalității sociologului, gânditorului și omului de cultură D. Gusti (1880-1955) s-a desfășurat sub genericul „Sociologia română – continuitate“. În cadrul manifestării au fost lansate cărțile: *Opere* de D. Gusti și *Cornova, un sat de mazili* (colectiv de autori), ambele îngrijite de prof. univ. dr. Ovidiu Bădină, președintele Fundației „D. Gusti“. La festivitate au participat: acad. Sergiu Rădăuțanu, președintele Fundației „D. Gusti“ – Filiala Chișinău, ex-președintele Republicii Moldova Mircea Snegur, acad. M. Cimpoi, alte personalități ale vieții culturale și științifice din Republica Moldova și din România (prof. Ion Borșevici, prorectorul ASEM S. Chircă, scriitorii A. Vartic, Vl. Beșleagă, V. Mândăcanu, istoricul I. Conțescu, directorul Editurii Economice din București I. Erhan, dr. în economie Vasile Șoimaru, originar din s. Cornova), studenți de la facultățile de profil de la

ASEM. Evenimentul a fost onorat de prezența Ambasadorului României la Chișinău Marcel Dinu. Prin această manifestare a fost reactivată la Chișinău Fundația „D. Gusti“.

* * *

O altă manifestare memorabilă a constituit-o vizita la Bibliotecă a apreciatei poete și eseiste Ana Blandiana. Prilej pentru această întâlnire de suflet a fost lansarea volumului antologic de poezie *La cules de îngeri*, tipărit la Editura Litera din Chișinău (director, A. Vidrașcu) Au participat atât colegi de breaslă ai autoarei (A. Busuioc, I. Hadârcă, C. Trifan ș.a.), cât și personalități ale culturii moldave, lucrători ai Ambasadei Române la Chișinău, numeroși admiratori ai creației blandiene. Manifestarea a fost întregită de o frumoasă expoziție de carte cu liste bibliografice și de un recital muzical-poetic, susținut de interpretele M. Mocanu și M. Sârbu, precum și de elevi de la Liceul „Prometeu“ din Capitală.

* * *

Salonul de Arte Frumoase a organizat în fiecare lună diverse acțiuni culturale, la care și-au dat concursul pictorii Iurie Matei, Vasile Didâc, Emil Cojocar, Anatol Lazarev (Chișinău), Sorin Dan Cojocar, Valeriu Sandu (România) – cu expoziții; C. Ciobanu, C. Spânu, S. Bobernaga, T. Braga, S. Macovei, E. Bontea, A. Sârbu, Vl. Bolboceanu, Gh. Oprea ș.a. – cu prelegeri și comentarii despre pictură și sculptură. A fost prezent, ca întotdeauna, veșnicul tânăr, energic și inspirat, Glebus Sainciuc. Multe din cele peste 500 de lucrări expuse la Bibliotecă au fost ulterior achiziționate de iubitori de artă, astfel creațiile plasticienilor intrând în colecții de artă din București, Budapesta, Amsterdam etc.

* * *

O întâlnire de excepție în cadrul Salonului muzical a fost întâlnirea cu celebrul interpret Tudor Gheorghe, mult apreciat și iubit pe ambele maluri ale Prutului. Cântărețul a susținut un impresionant concert, a relatat despre calea sa de creație și despre proiectele viitoare, prezentând câteva momente din spectacolul „Tudore, deschide poarta“. Atenția publicului a fost atrasă și de noile sale casete audio „Cântece pentru bunici să-i învețe pe cei mici“ și „Tudor Gheorghe în concert“. Liderii PNL, care l-au invitat pe interpret la Bibliotecă, i-au înmănat un premiu pentru contribuția sa „la stabilirea podurilor de verb și muzică între ambele maluri ale Prutului“.

* * *

A fost deosebit de strânsă colaborarea cu Uniunea folckiştilor din Moldova, cu diferiți interpreți de muzică populară și ușoară: I. Druță, V. Buruiană, A. Agachi, S. Popescu, L. Arsene, N. Ermurachi ș.a.

* * *

„Country Club“ a organizat o serie de manifestări atrăgând numeroși iubitori ai frumosului cu expoziția de carte și fotografii „Deschiderea spre lumea marilor culturi“, vernisată cu sprijinul Centrului american al Agenției informaționale a SUA.

* * *

La 20 martie – de Ziua Francofoniei, a fost organizată o acțiune dedicată culturii franceze. Cititorii Bibliotecii au putut lua cunoștință de manuale și de mijloace moderne de studiere a francezei și a altor limbi moderne.

* * *

„Lecțiile de limbă română de la Biblioteca „Onisifor Ghibu“ – exemplu de slujire devotată limbii materne“, astfel a apreciat scriitorul Al. Gromov în „Literatura și Arta“ ciclul de prelegeri „Ora de română“. În acest an la susținerea lui și-au dat concursul lingviști, profesori universitari, scriitori, ziaristi (V. Mândăcanu, Al. Gromov, N. Mătcaș, I. Melniciuc, Al. Bantoș, V. Pavlicenco, V. Butnaru, VI. Pohilă ș.a.).

* * *

Clubul „Femeia“ și-a conjugat eforturile cu „Clubul internațional al femeilor“, acesta fiind constituit din circa 70 de membre – soții de ambasadori și lucrători ai corpului diplomatic din Chișinău. E de reținut activitatea doamnei G. Stewart, președinta Clubului (soția Ambasadorului SUA) și a doamnei Cătălina Hodicska (soția Ambasadorului Ungariei), animatoare a unor festivaluri de caritate la Chișinău. S-au desfășurat expoziții de covoare turcești, de vestimentație ungară, completate cu expoziții ale bucătăriilor naționale.

* * *

Clubul „Vârsta de Aur“, al cărui animatoare și moderatoare este scriitoarea A. Cupcea-Josu, a întrunit în jurul său tot mai mulți prieteni și admiratori. Ziua de 27 Martie a fost consemnată prin manifestarea „La Putna Ștefan stă să ne vorbească despre veșnica Unire românească“, iar Crăciunul a

fost anticipat prin șezătoarea „Parfumul de brad al speranței“. A avut loc tradiționala serată de romanețe „Anii trec, se duc ca gândul...“, precum și o întâlnire cu familia de scriitori E. Tarlapan (parodist) și Z. Cenușă (nuvelistă)

Ca și în alți ani, Clubul oamenilor în etate a adunat reprezentanți ai intelectualității de elită din capitală (familiile Melega, Bădicheanu, Ignat, Mândăcanu, Cafaru-Marinat ș.a.).

* * *

A V-a ediție a Zilelor Ghibu (23 – 31 mai) a inclus un vast program, din care reținem:

– Simpozionul științific „Nedespărțita istorie a românilor de pe ambele maluri ale Prutului“. Au participat personalități ale științei și culturii din Chișinău, București, Iași: avocat Constanța Ghibu, președintele Fundației „Onisifor și Octavian Ghibu“, ing. M. Ghibu, prof. univ. dr. Ovidiu Bădina, prof. univ. dr. Ioan Scurtu, prof. univ. dr. I. Bulei, acad. H. Corbu, dr. N. Mățaș, istoricii A. Petrencu, D. Preda, Gh. Palade, cercetătorii C. Prodan, I. și T. Varta, V. Văratîc, D. Surugiu-Negrei, Gh. Iscru, V. Popovschi, muzeografii E. Postică, Al. Ofrim, E. Ploșniță, literații I. Hadârcă, N. Dabija, A. Cupcea-Josu, L. Botnaru. În premieră la această manifestare de anvergură și-au dat concursul studenți de la diferite instituții de învățământ superior din Chișinău.

– Lansarea volumului postum *Gânduri despre Basarabia* de Octavian Ghibu și a cărții *De la Basarabia rusească la Basarabia românească* de Onisifor Ghibu, ambele tipărite sub egida Fundației culturale ce le poartă numele. De asemenea, au fost înmânate premii învingătorilor la concursul „Mari personalități basarabene ale veacului XX“.

* * *

Ca și în anii precedenți, lucrătorii Bibliotecii au întocmit Liste bibliografice tematice („Marea Unire în cărți și documente“, „Prezențe eminesciene în Biblioteca „Onisifor Ghibu“, „Datini, obiceiuri și tradiții la români“ ș.a.) și Bibliografii la cerere, în special pentru tinerii studiosi și cadre didactice din învățământul superior („Programe de geografie economică mondială“, „Istoria gândirii economice. Evoluția economiei românești“, „Informatică și Internet“, „Mari filosofi ai lumii“, „Calendarul muzicii universale“ ș.a.). Au fost întocmite numeroase Liste bibliografice pentru elevi („Colinde și rugăciuni pentru copii“, „Scriitori români despre limbă și stil“, „Buna-cuviință oglindită în proverbe și maxime“, „Colecții de cărți destinate elevilor“ etc.),

precum și pentru adulți („Clasicii literaturii moderne“, „Romane românești celebre“, „Filozofia misticii orientale“, „Vieți și destine“, „Lecturi de duminică“ ș.a.).

Lucrătorii Bibliotecii și-au perfecționat și îmbogățit pregătirea profesională la diferite colocvii, seminare, simpozioane, organizate de BM „B.P. Hasdeu“ din Chișinău și BM „M. Sadoveanu“ din București; au beneficiat de vizite cu schimb de experiență la biblioteci din București, Sibiu, Brașov, Târgu-Mureș. Deosebit de utilă s-a dovedit a fi participarea la conferința națională „Rolul bibliotecii în societatea democratică“ și la atelierele de dezbateri „Biblioteca locală – realizări și perspective“, „Biblioteca și comunitatea“.

* * *

Autoritățile municipale din Chișinău au decis în anul 1997 atribuirea numelui lui Octavian Ghibu scuarului de la intersecția străzii Pușkin cu strada 31 august 1989 din Chișinău. Cu sprijinul artistului plastic Gheorghe Adoc s-a ridicat în scuarul Octavian Ghibu un monument dedicat patronilor Fundației „Onisifor și Octavian Ghibu“ și intitulat „Semnul monumental“. Planurile amplasamentului au fost realizate de arhitectul Nicolae Bulzan. „Semnul monumental“ sintetizează în formă și expresie artistică esența luptei pe care cei doi cărturari patrioți au purtat-o întreaga viață.

* * *

Activitatea Bibliotecii „Onisifor Ghibu“ în anul 1997 a fost reflectată în circa 60 de materiale din presa periodică, precum și în zeci de emisiuni ale Radioului Național și a Televiziunii Naționale.

1998

Deși se constată o creștere modestă a publicațiilor achiziționate – 483 volume, Biblioteca este prima în topul celor mai bogate biblioteci de carte românească, grație donațiilor din România, Fundației Soros, Fundației Culturale „Onisifor și Octavian Ghibu“, însumând 51 492 tipuri de publicații. Indicele de circulație a colecției este de 5,3.

Zilnic se înregistrează câte 450-500 de utilizatori, care consultă peste 1 000 unități bibliografice. Numărul total de frecvențe atinge cifra de 146 714.

Biblioteca se bucură de o solicitare deosebită în primul rând din partea tineretului studios – 55 % studenți și 17 % elevi. Biblioteca este frecventată de tineri de la 121 de facultăți din 28 de unități de învățământ superior de diferite

profiluri, elevii reprezentând 32 de școli generale, 21 de licee, 12 gimnazii, 14 colegii.

* * *

În aspect cultural, anul a debutat reușit cu o suită de manifestări consacrate lui M. Eminescu, cele mai multe având loc sub auspiciile cenaclului ce poartă numele Poetului. Astfel au avut loc:

- Simpozionul „Spre un nou Eminescu“;
- Expoziția documentară „Eminescu – geniul total cu care batem la poarta universalității și veșniciei“;
- Lansarea volumelor *Cer și destin. M. Eminescu* de A.G. Constantinescu; *Eminescu – Creangă. Documente biografice inedite* de P. Țugui; *De la Eminescu la Cioran* de I. Dur; *Publicistica lui Eminescu* de D. Vatamaniuc; *Universul religios al lui Eminescu*;
- Expoziția de pictură inspirată de opera eminesciană;
- Recitalul muzical-poetic „Răsai asupra mea, luminează lină“, susținut de I. Zaharia, I. Josanu, D. Fusu, actori de la Teatrul „E. Ionesco“, liceeni și studenți;
- Lansarea plachetei de versuri *Mai singur decât cel nenăscut* de D. Fusu și a volumului „Imagini de pe pământurile Sf. Benedetto și Tommaso“ de Amedeo Carrocci (Italia).

O ședință a Cenaclului, organizată în cadrul Salonului de carte pentru copii, a fost consacrată lansării volumului de poezie *Helenice* de I. Hadârcă și albumului *Ștefan cel Mare*. Cei prezenți la manifestare – scriitorii I. Burghiu, V. Romanciuc, I. Ciocanu, C. Partole, criticii A. Bantoș, P. Balmuș, precum și Ambasadorul României la Chișinău Marcel Dinu, au vorbit elogios despre lirica lui I. Hadârcă. Șeful Departamentului Cultură al Primăriei Chișinău – I. Filip, a prezentat editurile întrunite în Asociația „Noi“, iar scriitorii C. Buzoianu (Iași) și I. Mânăscuț s-au referit la editarea cărților pentru copii.

Cu manifestări omagiale a fost marcată aniversarea a 180-a de la nașterea lui V. Alecsandri.

Medalioane literare au fost dedicate poezilor L. Damian, V. Levițchi, I. Alexandru.

* * *

Circa 500 de tablouri și lucrări grafice au putut fi văzute în cadrul expozițiilor organizate lunar anul acesta de către Salonul de Arte Frumoase.

Au putut fi admirate creații de tânărul pictor și grafician V. Maslov, plasticianul A. Răileanu, pictorului V. Frumusachi din Râbnița, pictorul maghiar Laszlo Botar (expoziții personale); expozițiile jubiliare ale pictorilor A. Oprea și V. Sandu. Au fost lansate albumul-calendrar cu reproduceri din creația lui I. Matei, albumul *Biserica Adormirii Maicii Domnului din Căușeni* de C. Ciobanu. Pictori, sculptori și critici de artă din R. Moldova, în cadrul unei Mese rotunde, au luat în discuție probleme actuale ale creației plastice.

Deosebit de emoționantă a fost expoziția-evocare a tânărului C. Postolachi, decedat într-un regretabil accident la numai 20 de ani.

* * *

S-au diversificat și manifestările organizate în cadrul Clubului „Vârsta de Aur“. Au fost marcate mai multe aniversări ale membrilor cluburilor, precum și diverse sărbători naționale, istorice și religioase (Crăciunul, 8 Martie, 27 Martie, Sf. Paști, 31 August, 1 Decembrie ș.a.)

Ziua internațională a oamenilor în etate a coincis în acest an cu Hramul orașului Chișinău. Cu această dublă ocazie a fost organizat un program special.

O expoziție de carte a fost întregită de lansarea volumului *Chișinău. Enciclopedie*, în cadrul căreia editorul I. Colesnic și prezentatoarea A. Cupcea-Josu au făcut o succintă trecere în revistă a principalelor evenimente din istoria Municipiului. Cei prezenți au putut vizita expoziția „Chișinăul în arta plastică“ de P. Masnoi și V. Brâncoveanu. S-a ținut un moment de reculegere pentru M. Bădicheanu și V. Levițchi, membri de onoare ai Clubului.

„Nemuritoarea romanță“ a fost genericul altei manifestări, la care, deopotrivă cu interpreți consacrați de romanțe (D. Radu, M. Caraman), au cântat și membri ai Clubului (E. Bălan, N. Dănilă, E. Cârțumaru, S. Sava). Au fost lansate cărțile *Du-mă, du-mă, dorule* și *Romanțe și cântece de petrecere*, oferite Bibliotecii de editorul lor, directorul Editurii Litera Anatol Vidrașcu.

* * *

La întâlnirea cu solistul Operei Naționale Ion Paulencu publicul a putut asculta colinzi, cântece vechi și romanțe.

Formația artistică „Ștefan Vodă“ (conducător artistic Tudor Ungureanu) a prezentat în seara de Crăciun un program artistic inspirat din folclorul sărbătorilor de iarnă.

Apreciata interpretă de muzică folk Maria Mocanu și-a lansat noua casetă audio „Spune-mi ceva“, care include 23 de piese pe versuri de G. Bacovia, A. Blandiana, Gr. Vieru, V. Romanciuc ș.a.

Au impresionat mult și întâlnirile cu muzicienii, interpreții și compozitorii Daria Radu, Vasile Iovu, Ion Zaharia, Ion Josan, Iurie Andronic, Mircea Guțu, Tudor Pâslaru, Ion Afoni, Maria Caraman, Margareta Sârbu.

La mai multe manifestări culturale au participat cu piese din repertoriu clasic și contemporan studenți de la Institutul de Arte, Academia de Muzică, Colegiul „Șt. Neaga“, Liceul „Ciprian Porumbescu“. Compoziții muzicale proprii au prezentat membrii Clubului „Semnal Junior“ și ai Cenaclului „Clipa siderală“.

* * *

„Country Club“ a organizat diverse manifestări de Zilele tineretului, studenților, îndrăgostiților. La o întâlnire a membrilor Clubului cu Fundația de tineret „Secolul XXI“ a fost luat în dezbatere proiectul Legii cu privire la politica de stat în domeniul tineretului. O întâlnire cu omul de cultură și de afaceri italian A. Carrocci a prilejuit familiarizarea tinerilor cu valorile spirituale italiene.

* * *

Agenda ediției a VI-a a Zilelor Ghibu (31 mai – 2 iunie) a inclus:

– Dezvelirea și sfințirea „Semnului monumental“ dedicat ilustrațiilor cărțurii Onisifor și Octavian Ghibu. Au participat: M. Dinu, Ambasadorul României la Chișinău; S. Urecheanu, primarul general al Chișinăului; Gh. Ciobanu, ministrul Culturii al Republicii Moldova; Constanța Ghibu, președinta Fundației „Onisifor și Octavian Ghibu“; literații parlamentari M. Cimpoi, N. Dabija, V. Matei, Gr. Vieru, I. Hadârcă, I. Burghiu ș.a.

– Simpozionul științific „O generație de luptători pentru ideea națională“. Au fost prezentate 30 de comunicări, autorii lor fiind savanți, profesori, cercetători de la Chișinău (V. Bahnaru, P. Balmuș, H. Corbu, N. Dabija, A. Petrencu, E. Istrati, V. Malanețchi, I. Negrei, Gh. Palade, V. Popovschi), București (C. Botoran, P. Braga, ing. M. Ghibu, V. Nicolescu, D. Preda, I. Stanciu), Cluj-Napoca (A. Mircioiu), Arad (V. Popeangă). Tot în cadrul programului simpozionului au fost prezentate referate de către studenți de la USM și UPS „Ion Creangă“.

– Expoziția de carte, documente și fotografii „In memoriam Onisifor și Octavian Ghibu“.

– Lansarea volumelor *Istoria Basarabiei de la începuturi până în 1998, Basarabia în corespondența dintre O. Ghibu și M. Bruhis, Mișcarea națională din Basarabia. 1917-1918, Anul 1918. Ora astrală a neamului românesc* de A. Moraru și I. Negrei, *Mărul de aur* de M. Cimpoi, *Elegii păgâne* de N. Costenco.

– Vernisajul de pictură Gh. Oprea.

– Expoziția de cărți și documente „D. Cantemir și epoca sa“, amenajată la BM „M. Sadoveanu“ din București, de unde a și fost adusă la Chișinău; microsimezion cantemerian.

– Recital poetic-muzical ș.a.

* * *

Apreciatul poet, prozator, dramaturg și traducător Aureliu Busuioc s-a produs cu un admirabil ciclu de prelegeri cu tema „Laureații Premiului Nobel pentru literatură“.

Cele aproape 100 de medalioane, multe ilustrate prin microexpoziții de carte, au fost transmise la TV Națională.

* * *

În cadrul Zilelor Ghibu a avut loc atelierul profesional „Cultură și Cartier“, cu participarea bibliotecarilor din București și Chișinău (L. Kulikovski, E. Vulpe, R. Cosmaciuc, G. Călinescu ș.a.). Împreună cu Direcția generală a învățământului din mun. Chișinău, Biblioteca a participat la reuniuni metodice ale bibliotecarilor școlari.

Astfel Biblioteca susține procesul de pregătire a tinerilor care doresc să devină specialiști în biblioteconomie, fiind bază de stagiere și practică pentru studenții la specialitatea respectivă a Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării a USM.

* * *

Cu prilejul vernisării expoziției de fotografii color „Chișinăul salută Bucureștii“ la Muzeul Național de Istorie a sosit în vizită primarul general al capitalei române Viorel Lis. Domnia sa a venit și la Biblioteca „Onisifor Ghibu“, oferind instituției o bogată donație de carte.

* * *

Primăria Municipiului Chișinău, printr-o decizie, conferă numele Onisifor Ghibu unei străzi din sectorul Buiucani al Capitalei, inaugurarea căreia a avut loc în cadru festiv, la care au participat și oaspeți din România, între care s-a

aflat și doamna Constanța Ghibu, președinta Fundației „Onisifor și Octavian Ghibu“.

* * *

La fel ca și în anii precedenți, activitatea Bibliotecii „Onisifor Ghibu“, sub diversele-i forme, a fost reflectată în 63 de articole din presa periodică și tot în atâtea emisiuni radiofonice și TV.

1999

Fondul de carte al Bibliotecii „Onisifor Ghibu“ a depășit cifra de 53 mii de unități. Cărților li s-au adăugat, în ultimii ani, numeroase titluri multimedia (discuri, casete audio și video cu muzică, filme documentare și artistice cu tematică culturală și istorică). Achizițiile de carte din acest an s-au datorat unor donații substanțiale din partea Fundației „Onisifor și Octavian Ghibu“, Fundației Culturale Române, editurilor Polirom (Iași), Humanitas din București și Cartea Moldovei din Chișinău. S-a constituit, îmbogățindu-se continuu, colecția „Cărți cu autograf“.

* * *

Pe lângă serviciile bibliotecare standard, în 1999 Biblioteca a introdus o gamă nouă de servicii: deservirea la domiciliu, fotocopierea, împrumutul pe o noapte, selectarea tematică a materialelor, informarea la telefon („Alo, bibliotecă?“) ș.a. Împreună cu BM „B.P. Hasdeu“, Biblioteca „Onisifor Ghibu“ a realizat o serie de sondaje, inclusiv studiul „Preferințele de lectură“. Conform acestei estimări, zilnic Biblioteca este frecventată în medie de 450-500 utilizatori, care împrumută sau consultă circa 1 000 de volume. Către sfârșitul anului Biblioteca avea 12 mii de utilizatori înscriși, care au efectuat 170 mii de vizite. În structura utilizatorilor, cota cea mai mare le revine studenților, urmași de liceeni și elevi, intelectuali și funcționari.

* * *

Prin Decizia Primăriei Municipiului Chișinău nr. 4/17 din 25 februarie, Gimnaziului nr. 4 din sect. Buiucani al Capitalei i se conferă numele Onisifor Ghibu. De la 1 septembrie instituția obține statut de liceu teoretic. Din start sunt stabilite relații strânse de colaborare cu Biblioteca „Onisifor Ghibu“, elevii și profesorii având o participare activă la majoritatea manifestărilor culturale.

* * *

În acest an Biblioteca „Onisifor Ghibu“ a elaborat un număr apreciabil de publicații: un pliant despre „Fundăția Culturală Onisifor și Octavian Ghibu“, biobibliografia „Ion Hadârcă“, bibliografiile „Intrări noi în Biblioteca „Onisifor Ghibu“ și „Repertoriul edițiilor periodice“; ca și în alți ani – „Programul Zilelor Ghibu – 1999“.

Peste 70 de expoziții tematice de carte, documente și fotografii au fost amenajate în incinta Bibliotecii, aceste manifestări constituind o modalitate sigură de extindere a colaborării cu editurile din Chișinău, București, Iași, alte orașe din România; cu Uniunea Scriitorilor din Moldova și alte uniuni de creație; cu alte biblioteci și numeroase instituții de cultură și știință, fundații, organizații non-guvernamentale etc.

* * *

În centrul activităților culturale s-a aflat cea de-a VII-a ediție a Zilelor Ghibu (30 mai – 1 iunie)

Zilele au demarat în scuarul ce poartă numele lui Octavian Ghibu, unde au participat și au rostit alocuțiuni ministrul Culturii al R. Moldova Ghenadie Ciobanu, primarul Municipiului Chișinău Serafim Urecheanu, șeful Departamentului Cultură a Municipiului Chișinău Iulian Filip, Constanța Ghibu, soția regretatului Octavian Ghibu ș.a.

A urmat un concert de muzică bizantină și veche românească, prezentat de ansamblul „Ars poetica“ (conducător artistic – Gh. Ciobanu, ministrul Culturii al Republicii Moldova).

În cadrul Zilelor Ghibu a avut loc și dezvelirea Plăcii Memoriale dedicată patronului spiritual al Bibliotecii, pe care este inscripționat: *Onisifor Ghibu 1883 – 1972. Pedagog național. Militant pentru unitatea tuturor românilor*, pe strada care-i poartă numele.

La simpozionul științific „Cultură și pedagogie“ (moderator – Nicolae Dabija) au luat cuvântul: ing. M. Ghibu, acad. M. Cimpoi, prof. dr. A. Petrencu, prof. dr. I. Șișcanu, cercetătorii L. Ciobanu, I. Conțescu, I. Negrei, V. Sarcă (București).

Microsimpozionul „Pledoarie pentru o educație umană“ a întrunit referate expuse de profesori de la licee ce poartă numele lui O. Ghibu: din Chișinău, Orhei, Oradea, Sibiu, Cluj- Napoca.

Ședințele Cenaclului „Mihai Eminescu“ (președinte – poetul și omul politic I. Hadârcă) au inclus: expoziția de carte, documente și fotografii „Onisifor și Octavian Ghibu – promotori ai idealului național“; expoziția de tipărituri și de facsimile „Călătoria Spătarului N. Mileseu în China“,

amenajată la BM „M. Sadoveanu“ din București; lansarea unor volume apărute conform programului editorial al Fundației Culturale *Onisifor și Octavian Ghibu: Onisifor Ghibu în corespondență, Din istoria literaturii didactice românești și Pedagogia militans* de O. Ghibu, *R. Moldova: Quo vadis. Oportunism – Naționalism-șovinism* de M. Bruhis, *Poezii* de Zorica Lațcu ș.a.

Un moment aparte l-a constituit expoziția de pictură și grafică la Muzeul Național de Arte Plastice, care i-a avut ca protagoniști pe un profesor și un discipol: maestrul Al. Colâbneac din Chișinău și Teodor Buzu, stabilit cu traiul în or. Tabor, Cehia.

* * *

În cadrul Cenaclului „Mihai Eminescu“ au avut loc mai multe manifestări culturale prilejuite de ziua de naștere a Luceafărului poeziei românești:

– Simpozionul „Receptarea ideii de Acum și în Eternitate“ (comunicări și dezbateri de I. Hadârcă, N. Dabija, I. Ungureanu, I. Filip, Romeo Săndulescu – atașatul cultural al Ambasadei României la Chișinău);

– Expozițiile „Cărți cu autograf“ și „Cartea ca imagine a lumii la Eminescu“;

– Lansarea unor noi ediții Eminescu (*Poeme postume urmate de Fragmentarium, Basarabia – pământ românesc samovolnic răpit, Cugetări*), *Fotografalul de fulgere și Icoana spartă – Basarabia* de N. Dabija, *Sonete. Două imperii* de I. Hadârcă, *Revoluția de la 1848. Documente din arhivele rusești* de I. Varta, *Fecior la poalele Carpaților* de Vl. Ciubucciu, *La braț cu opoziția* de P. Păduraru;

– Recitalul poetic „Imn Eminescului“, susținut de elevi de la liceele „Prometeu“ și „Mircea Eliade“, îndrumați de profesorii I. Găină și V. Postolachi;

– Expoziția „Imagini eminesciene în arta plastică“, deschisă și comentată de A. Rurac, președintele Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova.

A fost cu pioșenie marcată și aniversarea a 100-a de la stingerea lui Mihai Eminescu, căreia i-a fost alăturată sărbătorirea centenarului nașterii lui George Călinescu. În cadrul expozițiilor tematice „Veghind, Poetul stă la poarta țării“ și „G. Călinescu, un descendent ilustru, un Mecena al literaturii“, au fost prezentate noi apariții editoriale. Expoziția pictorului Ion Daghi a inclus lucrări inspirate din creația lui Eminescu. La Concursul declamatorilor și interpreților de muzică de inspirație eminesciană au participat circa 40 de persoane, inclusiv numeroși elevi de la liceele „M. Eminescu“, „O. Ghibu“, „M. Eliade“, „M. Viteazul“, „Prometeu“ ș.a. Juriul format din personalități ale culturii ca A. Cupcea-Josu, I. Hadârcă, E. Botezatu, I. Palade, S. Fusu i-a desemnat ca laureați pe M. Mocanu, Gh. Afoni, M. Sârbu, A. Scarlat.

O ședință a Cenaclului „M. Eminescu“ a fost onorată de prezența domnului Radu Vasile, prim-ministrul României, care a făcut lansarea în premiera absolută a romanului său *Fabricius*. Au participat ministrul Culturii Gh. Ciobanu, acad. M. Cimpoi, scriitorii Gr. Vieru, D. Matcovschi, I. Hadârcă, literații de peste Prut – L. Vasiliu, S. Lupescu, O. Șimonca. Înaltul oaspete, politician și literat, a oferit dedicații numeroșilor cititori prezenți la manifestare.

S-a bucurat de o largă și călduroasă audiență prelegerea „Intelectualul și politica“, prezentat de profesorul și senatorul George Pruteanu, bine cunoscut și în Republica Moldova datorită ciclului de emisiuni de cultivare a limbii de la TVR-1, „Doar o vorbă să-ți mai spun“. Întâlnirea cu G. Pruteanu, invitat de prof. univ. I. Condrea de la USM, a rămas în amintirea publicului și grație unei discuții aprinse ce s-a iscat asupra problemelor stării actuale a limbii române în întreg spațiul unde este vorbită.

Cenaclul „M. Eminescu“ a găzduit și ediția din acest an a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret. Au fost lansate volumele *Un viitor obosit* de I. Nechit, *Identificarea de adresă* de L. Botnaru, *Duminica Mare* de I. Hadârcă, ultima fiind menționată cu Premiul „Cartea anului“. Pe marginea noilor cărți și-au expus opiniile personalități ale culturii din Republica Moldova și din România: M. Cimpoi, I. Burghiu, L. Ulici, N. Busuioc, R. Săndulescu, A. Rurac ș.a. Editorii A. Vidrașcu, I. Filip, Gh. Prini au prezentat cele mai frumoase realizări ale unor edituri ca Litera, Știința (Chișinău), Junimea, Polirom (Iași), Augusta (Timișoara). La manifestare au participat scriitorii V. Vasilache, V. Romanciuc, N. Popa, G. Furdui, C. Trifan, A.D. Rachieru, A. Bantoș ș.a.

Lansarea antologiei poetice *Nouă variațiuni pentru orgă* de N. Danilov, membru al corpului diplomatic român la Chișinău, a adunat numeroși admiratori ai versului modern.

Și-au expus opiniile literații M. Cimpoi, A. Busuioc, I. Hadârcă, D. Tudoran, L. Botnaru, E. Galaicu-Păun, I. Burghiu, N. Popa, O. Șimonca; lucrătorii Ambasadei Române R. Săndulescu și N. Toia.

Un recital de versuri din creația lui N. Danilov au susținut actorii N. Caranfil, P. Vutcărău, A. Menșicov, A. Moșanu, M. Codruță, fiind acompaniați la pian de I. Andronic.

Au fost prezentate cititorilor și prietenilor Bibliotecii „Onisifor Ghibu“ și două noi romane de autori basarabeni: *Șoboloniada* de N. Rusu și *Nepotul* de Vl. Beșleagă (Editura Litera, cu suportul financiar al mecenatului N. Pogolșa din Petersburg, originar din Transnistria). Despre noile cărți de proză au